

Gestionarea traficului de ființe umane în contextul crizei umanitare rezultate din războiul împotriva Ucrainei

Cod de conduită pentru intervențiile de primă linie

Ca în orice criză majoră sau urgență umanitară, războiul împotriva Ucrainei și strămutările masive care au urmat fac necesară o mobilizare a guvernelor, a societății civile, a întreprinderilor și a altor organizații și persoane cu scopul de a sprijini și asista persoanele vulnerabile. Unele organizații ale societății civile, în special cele noi, anumiți voluntari și actori umanitari ar putea fi însă lipsiți de cunoștințe și experiență în ciuda intențiilor bune de care dau dovadă – inclusiv în ceea ce privește riscurile traficului de ființe umane. Această scurtă fișă informativă cuprinde câteva acțiuni cheie care trebuie întreprinse de către organizațiile de primă linie pentru a se asigura că personalul de intervenție este conștient de riscurile traficului de ființe umane și nu contribuie în mod involuntar la punerea în pericol a beneficiarilor sau a colegilor.

Înțelegerea riscurilor

Pentru a putea planifica și pregăti o intervenție, este esențial ca atât conducerea unei organizații, cât și personalul acesteia să fie conștiente de problema traficului de persoane, de formele sale în domeniul lor de activitate și să cunoască abordarea pe plan național/local împotriva traficului de persoane și de asemenea părțile interesate în acest proces, inclusiv un coordonator național anti-traffic, un raportor sau un mecanism echivalent, unități de poliție specializate, precum și organizații ale societății civile și linii telefonice de urgență.

“**Este esențial ca atât conducerea unei organizații, cât și personalul acesteia să fie conștiente de problema traficului de persoane, de formele sale în domeniul lor de activitate și să cunoască abordarea pe plan național/local împotriva traficului de persoane și de asemenea părțile interesate în acest proces.**

Stabilirea contactelor și colaborarea cu părțile interesate în combaterea traficului de ființe umane

Acordarea de sprijin umanitar este o sarcină dificilă, care necesită resurse substanțiale, deoarece problemele cu care se confruntă persoanele care fug din calea crizelor și a conflictelor variază de la situații de urgență la integrarea pe termen lung. Cu toate că personalul de intervenție de primă linie este în măsură să vadă și să recunoască presupusele situații sau victime ale traficului de ființe umane, nu i se poate cere să ofere asistență cuprinzătoare pentru astfel de persoane sau să răspundă la situațiile suspecte în mod izolat. Având în vedere complexitatea infracțiunii de trafic de ființe umane și impactul acesteia asupra bunăstării mentale și fizice a victimelor, este esențial ca cei care răspund în primă linie să intre în contact și să stabilească o colaborare cu alți actori, cum ar fi autoritățile de aplicare a legii, furnizorii de servicii sociale legale/publice și ONG-urile specializate în combaterea traficului de persoane. Conducerea unei organizații trebuie să încerce să se informeze cu privire la rolurile și responsabilitățile agențiilor și furnizorilor de servicii și să se străduiască să mențină deschise canalele de comunicare, asigurând întotdeauna confidențialitatea și protecția datelor cu caracter personal în orice interacțiune.

Elaborarea politicilor și procedurilor

Deși este posibil ca actorii umanitari să nu întâlnească victime prezumtive ale traficului de persoane sau să nu observe o astfel de situație în fiecare zi, este important să se evite acțiunile ad-hoc care ar putea fi dăunătoare pentru o presupusă victimă, pentru alți beneficiari sau pentru personal sau care ar putea periclita activitatea specifică a părților interesate specializate în combaterea traficului de persoane. Pentru a evita astfel de situații nefavorabile, se recomandă insistent ca organizațiile să elaboreze cât mai curând posibil o politică privind traficul uman și proceduri standard de operare (PSO) care să fie respectate de personalul său în situațiile respective. Astfel de politici și PSO trebuie să includă următoarele aspecte și scenarii posibile:

- Declararea toleranței zero față de traficul de persoane în toate activitățile unei organizații și acțiunile personalului său și ale persoanelor afiliate;
- Prezentarea codului de conduită pentru personalul unei organizații și persoanele afiliate, subliniind necesitatea respectării standardelor privind drepturile omului și interzicând în mod explicit legătura cu orice persoană împotriva căreia există o suspiciune rezonabilă de trafic de ființe umane, precum și utilizarea serviciilor unei persoane suspectate de a fi victimă a traficului. Personalul unei organizații și persoanele afiliate trebuie să adopte standarde exemplare de comportament personal pentru a se asigura că contribuie la combaterea traficului de ființe umane și că nu exacerbează problema. Deoarece traficul de ființe umane este stimulat de cerere, inclusiv cererea de servicii sexuale sau de muncă ieftină/nepătită, trebuie să fie interzis personalului unei organizații și persoanelor afiliate să plătească pentru servicii sexuale sau să solicite astfel de servicii, muncă sau alte servicii în schimbul unor favoruri, indiferent de statutul juridic al prostituției în conformitate cu legislația locală. În plus, având în vedere vulnerabilitatea deosebită a copiilor la traficul de persoane, este interzis ca personalul unei organizații și persoanele afiliate să aibă relații sexuale cu persoane sub 18 ani.
- Răspunderea personalului unei organizații și a persoanelor afiliate față de autoritățile competente pentru orice activități ilegale care incită la trafic de ființe umane sau pentru orice comportament care contravine standardelor menționate mai sus.
- Asigurarea de mecanisme și proceduri sigure și accesibile pentru a denunța traficul de ființe umane și abuzurile conexe cu scopul de a încuraja victimele să vorbească.

Sensibilizarea și instruirea personalului

O formare obligatorie cu privire la traficul de ființe umane este esențială încât personalul unei organizații și persoanele afiliate, de exemplu voluntarii, să înțeleagă ce înseamnă traficul de persoane și cum se manifestă în prezent, inclusiv în situații de criză și conflict, precum și să se familiarizeze cu legislația anti-trafic, părțile interesate și mecanismele existente în țara de operare. Astfel de cursuri de formare sunt disponibile atât online, cât și la fața locului, adesea oferite gratuit de organizații internaționale sau ONG-uri specializate în combaterea traficului de persoane. Informații mai detaliate despre cursurile anti-trafic disponibile în contextul crizei umanitare declanșate de războiul împotriva Ucrainei pot fi găsite aici: <https://www.osce.org/cthb/562572>. În plus, în contextul crizelor umanitare și de migrație, intervențiile de primă linie sunt întotdeauna primul contact și prima sursă de informare pentru persoanele care necesită asistență și, prin urmare, personalul responsabil trebuie să fie familiarizat cu informațiile privind semnalele și indiciile pentru traficul de ființe umane și cu privire la modul de abordare în astfel de cazuri, ținând cont de sexul și vârsta victimei și de traumele suferite. Publicația „Detectarea traficului de ființe umane în contextul crizei umanitare rezultate din războiul împotriva Ucrainei: Informații pentru intervențiile de primă linie” (<https://www.osce.org/cthb/561466>) poate fi o sursă inițială utilă de informații, precum și un memento în acest sens.

Monitorizare și adaptare

Este necesară monitorizarea periodică a mecanismelor și măsurilor de combatere a traficului de persoane adoptate de către conducerea unei organizații pentru a asigura identificarea în timp util a posibilelor lacune sau a lipsei de funcționalitate și pentru a efectua ajustările necesare. Specialiștii cu experiență în combaterea traficului de persoane, de exemplu ONG-urile specializate care lucrează în același domeniu de activitate, pot oferi ajutor în efectuarea unei astfel de monitorizări și discutarea posibilelor ajustări.